

**MAŽEIKIŲ GABIJOS GIMNAZIJOS
VADOVAS**

**ĮSAKYMAS
DĖL MAŽEIKIŲ GABIJOS GIMNAZIJOS VIDAUS KONTROLĖS POLITIKOS
PATVIRTINIMO**

2023 m. gruodžio 29 d. Nr. V1-97
Mažeikiai

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo nuostatomis ir vykdydamas Lietuvos Respublikos finansų ministro 2020 m. birželio 29 d. įsakymo Nr. 1K-195 „Dėl vidaus kontrolės įgyvendinimo viešajame juridiniame asmenyje“ 2.1 papunktį:

1. T v i r t i n u Mažeikių Gabijos gimnazijos vidaus kontrolės politiką (pridedama).
2. S k i r i u Mažeikių Gabijos gimnazijos vadovo pavaduotoją ugdymui Sonatą Šakienę atsakinga už vidaus kontrolės įgyvendinimo priežiūrą.
3. P r i p a ž į s t u netekusiu galios Mažeikių Gabijos gimnazijos direktoriaus 2020 m. gruodžio 31 d. įsakymą Nr. V1-90 „Dėl Mažeikių Gabijos gimnazijos vidaus kontrolės politikos patvirtinimo“.
4. P a v e d u Mažeikių Gabijos gimnazijos sekretorei šį įsakymą teisės aktų nustatyta tvarka paskelbti gimnazijos interneto svetainėje bei supažindinti su juo gimnazijos darbuotojus.

Gimnazijos vadovas

Eduardas Vaičiulis

PATVIRTINTA
Mažeikių Gabijos gimnazijos
vadovo 2023 m. gruodžio 29 d.
įsakymu Nr. V1-97

MAŽEIKIŲ GABIJOS GIMNAZIJOS VIDAUS KONTROLĖS POLITIKA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Mažeikių Gabijos gimnazijos (toliau – Gimnazija) vidaus kontrolės politika (toliau – Vidaus kontrolės politika) nustato Gimnazijos vidaus kontrolės turinį, tikslus, principus, elementus, dalyvius, jos įgyvendinimo tvarką bei informacijos apie vidaus kontrolės įgyvendinimą Gimnazijoje pateikimo tvarką.

2. Vidaus kontrolė – Gimnazijos vadovo sukurta kontrolės sistema, kuria siekiama užtikrinti veiklos teisėtumą, ekonomiškumą, efektyvumą, rezultatyvumą, skaidrumą, strateginių ir kitų veiklos planų įgyvendinimą, turto apsaugą, informacijos ir ataskaitų patikimumą ir išsamumą, sutartinių ir kitų įsipareigojimų tretiesiems asmenims laikymąsi bei su tuo susijusių rizikos veiksnių valdymą. Politika yra parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo 4 straipsniu, Lietuvos Respublikos finansų ministro įsakymu „Dėl Vidaus kontrolės įgyvendinimo viešajame juridiniame asmenyje“, atsižvelgiant į įstaigos veiklos pobūdį bei ypatumus, veiklos riziką, organizacinę struktūrą, personalo išteklius, apskaitos ir informacinę sistemą, turto apsaugos sistemą, kitus veiklos kontrolės poreikio vertinimus. Atsižvelgiant į nuolat kintančias ekonomines, reguliavimo ir veiklos sąlygas vidaus kontrolės politikos turinys turi būti nuolat peržiūrimas ir atnaujinamas.

2. Įstaigos vidaus kontrolės reglamentavimas. Vidaus kontrolės politika parengta vadovaujantis:

2.1. 2002 m. gruodžio 10 d. LR vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymas Nr. IX-1253 (su vėlesniais papildymais ir pakeitimais);

2.2. 2005 m. gegužės 25 d. LR finansų ministro įsakymas „Dėl Viešojo sektoriaus subjektų buhalterinės apskaitos organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ Nr. 1 K-I 70;

2.3. 2020 m. birželio 29 d. Nr. IK-195 LR finansų ministro įsakymas „Dėl Vidaus kontrolės įgyvendinimo viešajame juridiniame asmenyje“.

2.4. kitais teisės aktais, reglamentuojančiais vidaus kontrolės įgyvendinimą.

3. Įstaigos veiklą reglamentuojančių įstatymų ir kitų teisės aktų sąrašas:

Mažeikių Gabijos gimnazijos nuostatai patvirtinti Mažeikių r. savivaldybės tarybos 2021 m. vasario 26 d. Nr. T1-45;

Mažeikių Gabijos gimnazijos pedagogų nuotolinio darbo tvarkos taisyklės patvirtintos gimnazijos vadovo 2018 m. spalio 10 d. Nr. V1-77;

Mažeikių Gabijos gimnazijos gautų raštų, asmenų prašymų, skundų nagrinėjimo tvarkos aprašas patvirtintas gimnazijos vadovo 2018 m. gruodžio 28 d. Nr. V1-99;

Mažeikių Gabijos gimnazijos privatumo politika patvirtinta gimnazijos vadovo 2018 m. gruodžio 28 d. Nr. V1-100;

Mažeikių Gabijos gimnazijos vaizdo duomenų tvarkymo taisyklės patvirtintos gimnazijos vadovo 2018 m. gruodžio 28 d. Nr. V1-101;

Mažeikių Gabijos gimnazijos darbuotojų asmens duomenų saugojimo politikos aprašas patvirtintas gimnazijos vadovo 2018 m. gruodžio 28 d. Nr. V1-102;

Mažeikių Gabijos gimnazijos ugdymo proceso organizavimo nuotoliniu būdu tvarkos aprašas patvirtintas gimnazijos vadovo 2020 m. kovo 23 d. Nr. V1-20;

Mažeikių Gabijos gimnazijos bibliotekos dokumentų fondo apskaitos tvarkos aprašas patvirtintas gimnazijos vadovo 2020 m. gruodžio 31 d. Nr. V1-94;

Mažeikių Gabijos gimnazijos prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo taisyklės patvirtintos gimnazijos direktoriaus 2021 m. spalio 28 d. Nr. V1-65;

Mažeikių Gabijos gimnazijos darbuotojų psichologinio saugumo užtikrinimo politikos ir jos įgyvendinimo tvarkos aprašas patvirtintas gimnazijos vadovo 2021 m. rugsėjo 2 d. Nr. V1-50;

Mažeikių Gabijos gimnazijos apgaulės ir korupcijos prevencijos tvarkos aprašas patvirtintas gimnazijos vadovo 2022 m. gruodžio 23 d. Nr. V1-90;

Mažeikių Gabijos gimnazijos inventorizacijos taisyklės patvirtintos gimnazijos vadovo 2022 m. gruodžio 31 d. Nr. V1-96;

Mažeikių Gabijos gimnazijos darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcijos patvirtintos gimnazijos vadovo 2023 m. birželio 5 d. Nr. V1-30;

Mažeikių Gabijos gimnazijos ekstremaliųjų situacijų valdymo planas patvirtintas gimnazijos vadovo 2023 m. rugpjūčio 31 d. Nr. V1-49-1;

Mažeikių Gabijos gimnazijos darbuotojų pareigybių aprašymai patvirtinti 2023 m. gruodžio 29 d. Nr. V1-84; Nr. V1-85; Nr. V1-86; Nr. V1-87;

Mažeikių Gabijos gimnazijos darbo tvarkos taisyklės patvirtintos gimnazijos vadovo 2023 m. gruodžio 29 d. Nr. V1-95;

Mažeikių Gabijos gimnazijos finansų kontrolės taisyklės patvirtintos gimnazijos vadovo 2023 m. gruodžio 29 d. Nr. V1-93;

Mažeikių Gabijos gimnazijos darbuotojų darbo apmokėjimo tvarka patvirtinta gimnazijos vadovo 2023 m. gruodžio 29 d. Nr. V1-94;

4. Vidaus kontrolės politikoje vartojamos sąvokos:

4.1. **Gimnazijos vadovybė** – Gimnazijos vadovas, pavaduotojai ugdymui, ūkvedys;

4.2. **Darbuotojai** – darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis;

4.3. kitos Vidaus kontrolės politikoje vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Įstatyme, Apraše ir kituose vidaus kontrolės įgyvendinimą reglamentuojančiuose teisės aktuose.

5. Vidaus kontrolės įgyvendinimą Gimnazijoje nustato Gimnazijos veiklą reglamentuojantys teisės aktai, Gimnazijos vadovo įsakymai, nustatytos vidaus taisyklės, instrukcijos, aprašai, pareigybių aprašymai, nuostatai ir kiti vidaus kontrolės dokumentai, numatantys vidaus kontrolės dalyvių pareigas ir atsakomybę, kurie prieinami Gimnazijos internetinėje svetainėje. Vidaus kontrolės įgyvendinimą reglamentuojantys teisės aktai reguliariai, bet ne rečiau kaip vieną kartą per kalendorinius metus peržiūrimi ir, esant poreikiui, atnaujinami.

II SKYRIUS VIDAUS KONTROLĖS TIKSLAI IR PRINCIPAI

6. Vidaus kontrolę, kuri yra nenutrūkstamas rizikos vertinimu paremtas procesas, siekiami strateginiuose planavimo dokumentuose numatytų tikslų, įgyvendina Gimnazijos vadovybė ir darbuotojai. Vidaus kontrolė yra skirta Gimnazijos rizikos veiksniams valdyti ir vidaus kontrolės tikslų, įtvirtintų Įstatymo 4 straipsnyje, pasiekimui užtikrinti:

6.1. laikytis teisės aktų, reglamentuojančių Gimnazijos veiklą, reikalavimų;

6.2. saugoti turtą nuo sukčiavimo, iššvaistymo, pasisavinimo, neteisėto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo ar kitų neteisėtų veikų;

6.3. vykdyti veiklą, laikantis patikimo finansų valdymo principo, grindžiamo ekonomiškumu, efektyvumu ir rezultatyvumu;

6.4. teikti patikimą, aktualią, išsamią ir teisingą informaciją apie finansinę ir kitą veiklą.

7. Vidaus kontrolė Gimnazijoje kuriama ir įgyvendinama laikantis tinkamumo, efektyvumo, rezultatyvumo, optimalumo, dinamiškumo, nenutrūkstamo funkcionavimo principų, nustatytų Įstatymo 5 straipsnyje.

8. Vidaus kontrolės tikslams pasiekti kuriama veiksminga Gimnazijos vidaus kontrolė, naudojamos vidaus kontrolės priemonės.

9. Gimnazijos vidaus kontrolės dalis yra finansų kontrolė, atliekama remiantis Gimnazijos vadovo patvirtintomis Finansų kontrolės taisyklėmis.

10. Gimnazijos vidaus kontrolės dalis taip pat yra savivaldybės centralizuoto vidaus audito skyriaus atliekamas vidaus auditas.

III SKYRIUS VIDAUS KONTROLĖS ELEMENTAI

11. Vidaus kontrolė Gimnazijoje kuriama ir palaikoma atsižvelgiant į Gimnazijos veiklos pobūdį ir ypatumus, su šia veikla susijusią riziką, organizacinę struktūrą, žmogiškuosius išteklius ir kitus poreikio taikyti kontrolės priemones veiksnius.

12. Vidaus kontrolė Gimnazijoje įgyvendinama pagal Įstatymo 6 straipsnyje nustatytus vidaus kontrolės elementus ir Apraše nurodytus vidaus kontrolės elementus apibūdinančius principus – priemones, kuriomis Gimnazija siekia savo tikslų. Vidaus kontrolės elementai yra šie:

12.1. *kontrolės aplinka* – aplinka, kurioje vykdoma Gimnazijos veikla, funkcionuoja vidaus kontrolės sistema, o darbuotojai eina savo pareigas. Kontrolės aplinka apima:

12.1.1. organizacinę struktūrą, kurioje nustatytas Gimnazijos darbuotojų pavaldumas ir atskaitingumas, vykdamas Gimnazijos veiklą ir įgyvendinant vidaus kontrolę. Organizacinė struktūra detalizuojama Gimnazijos nuostatuose ir darbuotojų pareigybių aprašymuose;

12.1.2. profesinį elgesį ir taisyklių laikymąsi. Gimnazijos darbuotojai laikosi profesiniam elgesiui būdingų principų ir nustatytų taisyklių, vengia viešųjų ir privačių interesų konfliktų, Gimnazijoje formuojamas teigiamas darbuotojų požiūris į vidaus kontrolę;

12.1.3. kompetenciją. Gimnazija siekia, kad darbuotojai turėtų atitinkamą kvalifikaciją, pakankamai patirties ir įgūdžių, reikalingų nustatytoms funkcijoms atlikti ir pareigoms eiti, bei suprastų atsakomybę už vidaus kontrolę;

12.1.4. personalo valdymo politiką ir praktiką. Gimnazijoje formuojama personalo politika, kuri skatintų pritraukti, ugdyti ir išlaikyti kompetentingus darbuotojus;

12.1.5. valdymo filosofiją ir vadovavimo stilių. Gimnazijos vadovas palaiko vidaus kontrolę, nustato politiką, procedūras ir formuoja praktiką, skatinančią ir motyvuojančią darbuotojus siekti geriausių veiklos rezultatų, bei prižiūri, kaip įgyvendinama vidaus kontrolė;

12.2. *rizikos vertinimas* – procesas, kurio metu identifikuojami rizikos veiksniai, galintys turėti neigiamos įtakos Gimnazijos veiklai, ir priimami sprendimai dėl neigiamos įtakos panaikinimo ar jos sumažinimo iki priimtino lygio. Rizikos vertinimo turinys aprašytas Vidaus kontrolės politikos V skyriuje;

12.3. *kontrolės veikla* – veikla, kuria siekiama sumažinti neigiamą rizikos veiksnių poveikį Gimnazijoje ir kuri reglamentuojama nustatant vidaus kontrolės priemones Gimnazijos vidiniuose teisės aktuose, darbuotojų, vykdančių pavestas funkcijas, pareigybių aprašymuose bei Gimnazijos vadovo įsakymuose. Kontrolės veikla apima:

12.3.1. kontrolės priemonių parinkimą ir tobulinimą. Gimnazijoje parenkamos ir tobulinamos riziką iki toleruojamos rizikos ribos mažinančios kontrolės priemonės:

12.3.1.1. įgaliojimų suteikimas. Darbuotojų teisės ir pareigos detalizuojamos teisės aktuose, taip užtikrinant, kad būtų atliekami Gimnazijos vadovybės nustatyti pavedimai;

12.3.1.2. funkcijų atskyrimas. Uždaviniai ir funkcijos priskiriami atitinkamoms darbuotojų pareigybėms, kad darbuotojams nebūtų pavesta kontroliuoti visų su vienu procesu susijusių funkcijų, siekiant sumažinti klaidų, apgavysčių ir kitų neteisėtų veikų riziką;

12.3.1.3. prieigos kontrolė. Rengiant Gimnazijos vadovo tvirtinamus teisės aktus ir pareigybių aprašymus mažinama rizika, kad turtu ir dokumentais naudosis tokio įgaliojimo neturintys asmenys ir kad turtas bei dokumentai nebus apsaugoti nuo neteisėtų veikų;

12.3.1.4. veiklos ir rezultatų peržiūra. Periodiškai peržiūrimi su Gimnazijos veikla susiję teisės aktai ir įvertinami veiklos rezultatai, siekiant užtikrinti jų atitiktį Gimnazijos tikslams ir reikalavimams. Gimnazijos veikla vertinama ekonomiškumo, efektyvumo ir rezultatyvumo požiūriais, ataskaitinio laikotarpio veiklos rezultatai palyginami su planuotais ir (arba) praėjusio ataskaitinio laikotarpio veiklos rezultatais;

12.3.1.5. veiklos priežiūra. Prižiūrima, kad, vadovaujantis teisės aktais, kiekvienam darbuotojui būtų aiškiai nustatytos pareigos ir metinės užduotys bei kasmetinio eilinio ar neeilinio vertinimo metu būtų įvertinamas kiekvieno darbuotojo darbas;

12.3.2. technologijų naudojimą. Gimnazijoje diegiamos ir palaikomos patikimos informacinių technologijų sistemos, užtikrinamas nenutrūkstamas jų veikimas, vykdoma informacinių technologijų įsigijimo, naudojimo ir palaikymo kontrolė, užtikrinama kibernetinė sauga ir kt.;

12.4. *informavimas ir komunikacija* – veikla, kurios esmė ta, kad sprendimams priimti turi būti laiku pateikiama aktuali, išsami, patikima ir teisinga informacija apie vidaus ir išorės įvykius bei procesus. Informavimas ir komunikacija apima:

12.4.1. informacijos naudojimą. Gimnazija gauna, rengia ir naudoja aktualią, išsamią, patikimą ir teisingą informaciją, atitinkančią nustatytus reikalavimus ir palaikančią vidaus kontrolės veikimą;

12.4.2. vidaus komunikaciją. Gimnazijoje vyksta nenutrūkstamas informacijos perdavimas, apimantis visas Gimnazijos veiklos sritis ir organizacinę struktūrą;

12.4.3. išorės komunikaciją. Gimnazijos informacija išorės informacijos vartotojams perduodama ir iš jų gaunama naudojant Gimnazijos įdiegtas komunikacijos priemones. Siekiant užtikrinti tinkamą asmens duomenų apsaugą ir su tuo susijusių teisės aktuose nustatytų reikalavimų vykdymą, asmens duomenys Gimnazijoje yra tvarkomi teisės aktų nustatyta tvarka;

12.5. *stebėseną* – veikla, skirta užtikrinti, kad vidaus kontrolė veiktų taip, kaip numatyta, ir prireikus būtų tobulinama ir keičiama, pasikeitus veiklos aplinkos sąlygoms. Stebėseną apima:

12.5.1. nuolatinę stebėseną ir (ar) periodinį vertinimą. Nuolatinė stebėseną yra neatsiejama kasdienės Gimnazijos veiklos dalis darbuotojams vykdant jiems pavestas funkcijas (atliekant savo pareigas), įskaitant strateginių ir veiklos planavimo dokumentų įgyvendinimo stebėseną, teisėkūros planų įgyvendinimo stebėseną ir kt. Periodinis vertinimas – vidaus ir išorės auditas, atskiri vertinimai, atliekami nustačius tam tikrus faktus, susijusius su vidaus kontrolės veiksmingumo užtikrinimu, ir (ar) nuolatinės stebėsenos metu nustačius veiklos problemų;

12.5.2. trūkumų nustatymą ir pranešimą apie juos. Apie vidaus kontrolės trūkumus Gimnazijoje, nustatytus nuolatinės stebėsenos ir (ar) periodinio vertinimo metu, informuojami Gimnazijos vadovas ir kiti atsakingi darbuotojai.

IV SKYRIUS VIDAUS KONTROLĖS DALYVIAI

13. Gimnazijos vidaus kontrolės dalyviai – Gimnazijos vadovybė, vidaus kontrolės įgyvendinimo priežiūrą atliekantys darbuotojai (toliau – atsakingi darbuotojai), kiti darbuotojai.

14. Gimnazijos vadovybė užtikrina vidaus kontrolės sukūrimą, jos įgyvendinimą ir tobulinimą, Vidaus kontrolės politikos nustatymą.

15. Atsakingi darbuotojai:

15.1. organizuoja ir koordinuoja Vidaus kontrolės politikos rengimą ir įgyvendinimą;

15.2. kasmet pagal kompetenciją organizuoja ir koordinuoja Gimnazijos vidaus kontrolės analizės atlikimą, pagal darbuotojų pateiktą informaciją vertina Gimnazijos vidaus kontrolės atitiktį Vidaus kontrolės politikoje nustatytiems reikalavimams, Gimnazijos vadovybei teikia pasiūlymus dėl vidaus kontrolės priemonių taikymo, rizikų valdymo;

15.3. organizuoja ir koordinuoja informacijos apie vidaus kontrolės įgyvendinimą Gimnazijoje rengimą ir pateikimą Aprašo nustatyta tvarka;

15.4. Gimnazijos darbuotojams teikia metodinę ir praktinę pagalbą dėl vidaus kontrolės įgyvendinimo.

16. Gimnazijos vadovybė kartu su atsakingais darbuotojais yra atsakingi už nuolatinės (kasdienės) stebėsenos užtikrinimą ir rizikų nustatymą atsižvelgiant į priskirtas funkcijas.

17. Darbuotojai, atlikdami savo tiesiogines funkcijas, kartu įgyvendina ir vidaus kontrolę bei yra atsakingi už vidaus kontrolės veiksmingumo užtikrinimą ir su veikla susijusių problemų nustatymą, todėl apie nustatytus rizikos veiksnius nedelsdami informuoja atsakingus darbuotojus.

18. Išrašai iš Gimnazijos dokumentų, kuriuose nustatyti Gimnazijos darbuotojų kaip vidaus kontrolės dalyvių pareigos ir atsakomybė, arba nuorodos į šiuos dokumentus prieinami Gimnazijos interneto svetainėje.

V SKYRIUS RIZIKOS VERTINIMAS

PIRMASIS SKIRSNIS RIZIKOS VERTINIMO PROCESAS

19. Atsižvelgiant į Gimnazijos veiklos sąlygas, veiklos rizikos (tikimybės, kad tam tikri vidiniai ar išoriniai veiksniai ar pokyčiai gali neigiamai paveikti Gimnazijos veiklos tikslų įgyvendinimą ir tinkamą vidaus kontrolės funkcionavimą) vertinimas pagal poreikį atliekamas nuolat ir (ar) periodiškai.

20. Rizikos vertinimo procesą sudaro:

20.1. rizikos veiksnių nustatymas;

20.2. rizikos veiksnių analizė;

20.3. toleruojamos rizikos nustatymas;

20.4. reagavimo į riziką numatymas.

21. Atskiros rizikos veiksnių vertinimo procedūros gali būti reglamentuotos ir kitais Gimnazijos vadovo įsakymais.

ANTRASIS SKIRSNIS RIZIKOS VEIKSNIŲ NUSTATYMAS

22. Šiame etape, įvertinus esamą veiklos aplinką, reguliariai ir nuosekliai nustatomi veiklos rizikos veiksniai, taip pat identifikuojami ir įvertinami pokyčiai, galintys reikšmingai paveikti veiklos kontrolę Gimnazijoje (išorinės aplinkos, organizacinės struktūros ir kitų pokyčių vertinimas). Rizikos veiksniai identifikuojami keturių pagrindinių veiklos tikslų grupių kontekste:

22.1. veiklos tikslai – tikslai, susiję su efektyviu ir veiksmingu turimų išteklių panaudojimu;

22.2. atskaitomybės tikslai – tikslai, susiję su vidinių ir išorinių ataskaitų patikimumu;

22.3. atitikties tikslai – tikslai, susiję su veiklos atitiktimi teisės aktų reikalavimams, taip pat valstybinių priežiūros ir kontrolės institucijų nustatytiems bei su gerąja praktika susijusiems reikalavimams;

22.4. strateginiai tikslai – tikslai, susiję su planavimo dokumentuose užsibrėžtais siekiais per ilgą, vidutiniškai ilgą ar trumpą planavimo dokumento įgyvendinimo laikotarpį pasiekti planuojamą rezultatą.

23. Siekiant nuosekliai ir reguliariai identifikuoti veiklos rizikos veiksnius, pildomas vidaus dokumentas – Gimnazijos veiklos rizikos veiksnių identifikavimo lentelė (1 priedas), kurioje nurodomi: rizikos grupė, rizika, detalus rizikos aprašymas, rizikos atsiradimo priežastys ir galimos rizikos valdymo priemonės.

24. Gimnazijos atsakingi darbuotojai užpildytą Rizikos veiksnių identifikavimo lentelę iki kiekvienų metų rugsėjo 30 d. pateikia Gimnazijos vadovui.

25. Identifikuojami rizikos veiksniai priskiriami vienai iš šių grupių:

25.1. darbuotojai;

25.2. veiklą reglamentuojantys teisės aktai;

25.3. darbo procesai;

25.4. informacinės technologijos;

25.5. trečiosios šalys;

25.6. veiklos tęstinumas;

25.7. apgavystės, vagystės, korupcija ir kita nesąžininga veikla;

25.8. fizinis turto saugumas;

25.9. sveikata ir darbo sauga;

25.10. stichinės nelaimės.

26. Identifikavus rizikos veiksnius, atsakingi darbuotojai apibendrina Rizikos veiksnių identifikavimo lentelėje pateiktus duomenis ir sudaro Rizikos veiksnių sąrašą (2 priedas).

TREČIASIS SKIRSNIS RIZIKOS VEIKSNIŲ ANALIZĖ

27. Analizuojant rizikos veiksnius, vertinami nustatytų rizikos veiksnių reikšmingumas, jų pasireiškimo tikimybė bei poveikis veiklai.

28. Atliekant rizikos veiksnių analizę rizikos veiksniai grupuojami pagal jų svarbą Gimnazijos veiklai.

29. Rizikos veiksnių analizavimo etape atsižvelgiama į rizikos veiksnio pasireiškimo tikimybę ir poveikį veiklai.

30. Rizikos tikimybė vertinama remiantis Gimnazijos darbuotojų patirtimi bei atlikus pagrindinės veiklos analizę gauta informacija. Rizikos veiksniams įvertinti naudojama tokia rizikos tikimybės vertinimo rodiklių skalė, kurioje balų reikšmės yra nuo 1 iki 5:

30.1. mažai tikėtina – tikimybė, kad įvykis įvyks rečiau nei kartą per metus (1 balas);

30.2. nelabai tikėtina – tikimybė, kad įvykis nutiks rečiau nei kartą per šešis mėnesius (2 balai);

30.3. tikėtina – tikimybė, kad įvykis įvyks ne rečiau nei kartą per tris mėnesius (3 balai);

30.4. gana tikėtina – tikimybė, kad įvykis atsitiks mažiausiai kartą per mėnesį (4 balai);

30.5. labai tikėtina – tikimybė, kad įvykis gali įvykti kiekvieną dieną (5 balai).

31. Poveikiui atskirose veiklos srityse įvertinti naudojama tokia rizikos poveikio vertinimo rodiklių skalė, skiriant nuo 1 iki 5 balų:

31.1. nereikšmingas poveikis – Gimnazijos veiklai įtakos beveik nedarantis poveikis, dažniausiai susijęs su veiklos sutrikimais, kurie nedaro pastebimos įtakos (1 balas);

31.2. nežymus poveikis – paprastai neilgai trunkantys ir reikšmingo veiklos sutrikimo nesąlygojantys veiksniai (2 balai);

31.3. vidutinis poveikis – neigiamą įtaką tikslų pasiekimui darantis poveikis (3 balai);

31.4. reikšmingas poveikis – poveikis, siejamas su Gimnazijos veiklos sutrikimais, kurie gali turėti reikšmingų padarinių tikslų pasiekimui (4 balai);

31.5. kritinis poveikis nustatomas tada, kai Gimnazija negali pasiekti savo veiklos tikslų ir efektyviai tęsti savo veiklos įprasta tvarka bei apimtimis, patiria reikšmingų finansinių nuostolių ir pakenkia savo įvaizdžiui žvelgiant į ilgalaikę perspektyvą (5 balai).

32. Rizikos svarba (prioritetai) nustatoma pagal sudėjus rizikos veiksnių tikimybės (T) ir poveikio (P) balus gautą bendrą rizikos balą, sudėtyje taikant koeficientus, žyminčius daugiklių svarbą. Tokiu atveju bendras rizikos balas (rizikos svarba / prioritetas) = $(K_P * P) + (K_T * T)$. Rizikos poveikiui suteikiamas didesnis koeficientas – $K_P = 1,50$, $K_T = 0,50$. Įvertinti rizikos veiksniai priskiriami atitinkamai rizikos prioriteto grupei, kuria remiantis atliekamas tolesnis rizikos veiksnių vertinimas nustatant prioritetus rizikos valdymo priemonėms įgyvendinti.

33. Gimnazijoje nustatomi rizikos prioritetai yra trijų lygių: didelio prioriteto rizika (raudona), vidutinio prioriteto rizika (geltona), mažo prioriteto rizika (žalia). Siekiant priskirti riziką konkrečiai grupei, nustatomi rėžiai, t. y. ribinės bendro rizikos balo intervalų reikšmės. Gimnazijos bendro rizikos balo reikšmių aibė kinta nuo 2 iki 10 balų, nustatant tokius rėžius:

33.1. mažo prioriteto rizika – nuo 2 iki 4 balų;

33.2. vidutinio prioriteto rizika – nuo 5 iki 7 balų;

33.3. didelio prioriteto rizika – nuo 8 iki 10 balų.

34. Atlikus rizikos veiksnių analizę, prireikus vadovaujantis šio skirsnio nuostatomis sudaroma Bendra rizikos poveikio ir tikimybės matrica (3 priedas).

KETVIRTASIS SKIRSNIS TOLERUOJAMOS RIZIKOS NUSTATYMAS

35. Šiame etape nustatoma toleruotina rizika, kurios valdyti nėra poreikio ar galimybės (rizikos pasireiškimo tikimybė maža, o poveikis nereikšmingas). Atskirais atvejais gali būti toleruotina nereikšminga rizika, kurios pasireiškimo tikimybė maža, o priemonių jai sumažinti sąnaudos yra didelės.

36. Nustatant, kokia rizika yra toleruotina, turi būti įvertintos prigimtinė ir liekamoji rizikos. Prigimtinė rizika – tai rizika, kurią Gimnazijos vadovybė prisiima nenaudodama jokių priemonių rizikos tikimybei ar poveikiui sumažinti. Liekamoji rizika – tai rizikos dalis, išliekanti po to, kai Gimnazijos vadovybė sureaguoja į riziką.

PENKTASIS SKIRSNIS REAGAVIMO Į RIZIKĄ NUMATYMAS

37. Šiuo etapu, atsižvelgiant į rizikos prioritetą, priimami sprendimai dėl reagavimo į riziką būdo – numatomos priemonės rizikai mažinti iki toleruojamos rizikos.

38. Galimi reagavimo į riziką būdai:

38.1. rizikos mažinimas – veiksmai, kuriais siekiama sumažinti rizikos pasireiškimo tikimybę ir (ar) poveikį veiklai iki toleruojamos rizikos ribos. Rizika mažinama nustatant papildomas kontrolės priemones (tobulinant veiklos sričių procesus). Įvertinus analizuojant rizikos veiksnius nustatytą jų reikšmingumą ir pasireiškimo tikimybę bei poveikį veiklai rengiamas Rizikos valdymo planas (4 priedas), kuriame numatomi rizikos mažinimo priemonės, jų įgyvendinimo terminai ir atsakingi už priemonių įgyvendinimą darbuotojai;

38.2. rizikos perdavimas – rizikos perdavimas trečiosioms šalims (pavyzdžiui, draudžiant ar perkant tam tikras paslaugas);

38.3. rizikos toleravimas – rizikos prisiėmimas, kai jos pasireiškimo tikimybė ir poveikis veiklai neperžengia nustatytos toleruojamos rizikos ribos ir nesiimama jokių veiksmų jai sumažinti;

38.4. rizikos vengimas – Gimnazijos veiklos (ar jos dalies) nutraukimas, kai rizikos valdymo priemonėmis neįmanoma sumažinti su veikla susijusios rizikos lygio iki toleruojamos rizikos ribos.

VI SKYRIUS VIDAUS KONTROLĖS ANALIZĖ IR VERTINIMAS

39. Gimnazijos vadovas užtikrina, kad kiekvienais metais būtų atliekama vidaus kontrolės analizė, kai yra nustatomi Gimnazijos veiklos trūkumai, pokyčiai, atitiktis nustatytiems reikalavimams (ar vidaus kontrolė Gimnazijoje įgyvendinama pagal Gimnazijos nustatytą vidaus kontrolės politiką ir ar ji atitinka pasikeitusias veiklos sąlygas), vertinama vidaus kontrolės įgyvendinimą prižiūrinčių darbuotojų pateikta informacija, peržiūrimi vidaus ir kito audito bei įvairių vertinimų rezultatai, numatomos vidaus kontrolės tobulinimo priemonės.

40. Gimnazijos vidaus kontrolės vertinimo reikšmės:

40.1. labai gerai, – jei visa rizika yra nustatyta ir valdoma, o vidaus kontrolės trūkumų nenustatoma;

40.2. gerai, – jei visa rizika yra nustatyta ir valdoma, bet yra vidaus kontrolės trūkumų, nedarančių neigiamos įtakos veiklos rezultatams;

40.3. patenkinamai, – jei visa rizika yra nustatyta, tačiau dėl netinkamo jos valdymo pasitaiko vidaus kontrolės trūkumų, kurie gali turėti neigiamą įtaką veiklos rezultatams;

40.4. silpnai, – jei ne visa rizika yra nustatyta, o ta, kuri nustatyta, nėra valdoma ir vidaus kontrolės trūkumai daro neigiamą įtaką veiklos rezultatams.

41. Vidaus kontrolė Gimnazijoje nuolat tobulinama atsižvelgiant į jos analizės ir vertinimo rezultatus (pateiktas rekomendacijas bei pasiūlymus).

VII SKYRIUS INFORMACIJOS APIE VIDAUS KONTROLĖS ĮGYVENDINIMĄ PATEIKIMAS

42. Apibendrintos informacijos apie tai, kaip įgyvendinama vidaus kontrolė, pateikimą atsižvelgdamas į atsakingų darbuotojų pateiktus duomenis organizuoja Gimnazijos vadovas.

43. Gimnazijos vadovas Aprašo V skyriaus nustatyta tvarka nurodytu informacijos pateikimo terminu kiekvienais metais Mažeikių rajono savivaldybės administracijai pateikia informaciją apie vidaus kontrolės įgyvendinimą.

VIII SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

44. Gimnazijos darbuotojai, vykdantys jų pareigybų aprašymuose bei Gimnazijos vadovo įsakymuose nustatytas funkcijas, laiku ir kokybiškai atlieka savo pareigas bei siekia, kad vidaus kontrolė Gimnazijoje būtų veiksminga.

45. Gimnazijos darbuotojai turi teisę Gimnazijos vadovui teikti su vidaus kontrolės tobulinimu susijusius siūlymus ir rekomendacijas.

46. Vidaus kontrolės politika keičiama ar pripažįstama netekusi galios Gimnazijos vadovo įsakymu.

Mažeikių Gabijos gimnazijos
vidaus kontrolės politikos
1 priedas

RIZIKOS VEIKSNIŲ IDENTIFIKAVIMO LENTELE

202_ m. _____ d. Nr.

Nr.	Rizikos grupė	Rizikos pavadinimas	Rizikos aprašymas	Rizikos atsiradimo priežastys	Galimos rizikos valdymo priemonės

(lentele pildžiusio asmens
pareigų pavadinimas)

(vardas, pavardė)

Mažeikių Gabijos gimnazijos
vidaus kontrolės politikos
2 priedas

RIZIKOS VEIKSNIŲ SĄRAŠAS

202_ m. _____ d. Nr.

Nr.	Rizikos grupė	Rizikos pavadinimas	Rizikos aprašymas	Rizikos tikimybė	Rizikos poveikis	Įdiegtų kontrolės priemonių veiksmingumas	Rizikos svarba	Rizikos valdymo priemonės

(sąrašą pildžiusio asmens
pareigų pavadinimas)

(vardas, pavardė)

BENDRA RIZIKOS POVEIKIO IR TIKIMYBĖS MATRICA

202_ m. _____ d. Nr.

Poveikis		Nereikšmingas	Nežymus	Vidutinis	Reikšmingas	Kritinis
Tikimybė	Labai tikėtina					
	Gana tikėtina					
	Tikėtina					
	Nelabai tikėtina					
	Mažai tikėtina					

(pildžiusio asmens
pareigų pavadinimas)

(vardas, pavardė)

Mažeikių Gabijos gimnazijos
vidaus kontrolės politikos
4 priedas

RIZIKOS VALDYMO PLANAS

202_ m. _____ d. Nr.

Eil. Nr.	Rizikos grupė	Rizikos aprašymas	Rizikos valdymo priemonė	Atsakingas darbuotojas	Igyvendinimo terminas

(planą pildžiusio asmens
pareigų pavadinimas)

(vardas, pavardė)